

JULIJA LUČUN
PUŠČIOS PELKĖS EKOLOGINĖS BŪKLĖS ĮVERTINIMAS, RIAMIANTIS
DIENINIŲ DRUGIŲ BIOĮVAIROVE
SANTRAUKA

Tyrimų tikslas iširti Puščios pelkės dieninių drugių bioįvairovę ir palyginti su natūralia Kernavo pelke. Drugių santykiniam gausumui nustatyti buvo naudojamas maršrutinis metodas. Buvo užregistruota 31 drugių rūšis (302 individai), priklausantys penkioms šeimoms: vienai naktinių drugių šeimai ir keturioms dieninių drugių šeimoms. Išskirtos 12 stenotopinių (tirfobiontinės ir tirfofilinės) drugių rūšys: 6 tirfobiontinės (baltajuostis melsvys (*Aricia eumedon*), pelkinis melsvys (*Plebeius optilete*), žalsvasis varinukas (*Callophrys rubi*), miškapievis perlinukas (*Boloria euphrosyne*), blyškusis žaliasprindis (*Jodis putata*), rudasprindis (*Ematurga atomaria*) ir 6 tirfofilinės (žaliaakis melsvys (*Plebeius idas*), didysis auksinukas (*Lycaena dispar*), rausvasis perlinukas (*Argynonome laodice*), mažasis perlinukas (*Boloria dia*), gelsvasis perlinukas (*Brenthis ino*), pievinis perlinukas (*Boloria selene*). Visos kitos užregistruotos rūšys yra tirfoneutralios, kurios nėra būdingos aukštapelkių ekosistemoms.

Trijose skirtingose buveinėse: atstatomo durpyno pamiškė, atstatomas durpynas ir natūralios pelkės pamiškė buvo užregistruotas skirtinga drugių rūšių įvairovė bei rūšių gausumas. Skurdžiausia rūšių įvairovė ir rūšių gausumu pasižymėjo atstatomo durpyno drugių bendrija, dėl mitybinių augalų nebuvimo ir nenusistovėjusio hidrologinio režimo.

Puščios pelkės drugių bendrijos sudėtis yra panaši į aukštapelkių, nors nebuvo užregistruotos reliktinės drugių rūšys: pelkinis satyras (*Oeneis jutta*), pelkinis perlinukas (*Procllosiana eunomia*) ir pelkinis gelsvis (*Colias palaeno*) jautrios įvairiems pokyčiams, todėl jų nebuvimas Puščios pelkės buveinėse įrodo, kad buvo pažeistas hidrologinis režimas, sunaikinta augalų danga ir buvo eksploatuojamos durpės. Remiantis Puščios ir natūralios Kernavo pelkių tyrimo rezultatais akivaizdu, kad Puščiai yra būdinga aukštapelkinė drugių bendrija. Puščios atstatoma pelkė yra vertinga buveinė retoms ir nykstančioms rūšims. Čia konstatuota: machaonas (*Papilio machaon*), baltajuostis melsvys (*Aricia eumedon*) ir didysis auksinukas (*Lycaena dispar*), kuriuos saugo Lietuvos ir Europos Raudonosios knygos bei Buveinių direktyva.

Šiai pelkei reikalinga visapusiška apsauga ir būtina sudaryti sąlygas, kad pelkėms prierašios rūšys išliktų, ir pradėtų plisti į šalia esančius, jiems būdingas buveines.

JULIJA LUCUN
EVALUATION OF PUŠČIA BOG ECOLOGICAL CONDITION BASED ON
BIODIVERSITY OF BUTTERFLIES

ABSTRACT

The aim of this work was to study butterflies and moths (Macrolepidoptera) and their diversity in the Puščia peat bog and to compare it with natural Kernavas peat bog. The abundance of butterflies and day-active moths' species was evaluated using transect method. A total of 302 Lepidoptera specimens belonging to 31 species and five families (one moth family and four butterflies' families) were registered. Twelve species (six tyrphobiontic (*Aricia eumedon*, *Plebeius optilete*, *Callophrys rubi*, *Boloria euphrosyne*, *Jodis putata*, and *Ematurga atomaria*) and six tyrphophilous (*Plebeius idas*, *Lycaena dispar*, *Argynome laodice*, *Boloria dia*, *Brenthis ino*, and *Boloria selene*) were obligatory associated with peat bogs. Other species showed no preference to bogs.

Three different habitats of Puščia peat bog were studied: renewable peat bog's site, renewable peat bog and natural peat bog outskirts. Variety and abundance of different lepidopterans species were recorded in the studied habitats.

The sparse abundance and variety of butterflies species was noted in the renewable peat bog habitat due to sparse vegetation, upset hydrological regime and exploitation of peat.

The diversity of butterflies in Puščia peat bog seems to be typical to the raised bog ecosystem, though relict species (e.g. *Oeneis jutta*, *Proclossiana eunomia* and *Colias palaeno*) were not found there. The absence of these species shows degradation of the Puščia peat bog.

The Puščia bog is a valuable site for some rare butterfly species, e.g. *Papilio machaon*, *Aricia eumedon* and *Lycaena dispar*. These butterfly species are protected in Lithuania and the whole European Union. So the Puščia peat bog needs comprehensive protection and further reconstruction.